

Παιχνίδια εξουσίας

ΠΟΛΙΤΙΚΗ 08.05.2016

Παρά τις διαβεβαιώσεις του κ. Τσίπρα ότι «οι συμμαχίες μας είναι ισχυρότερες από κάθε άλλη φορά», η Ελλάδα έχει μείνει χωρίς ισχυρούς συμμάχους. Γερμανία και ΗΠΑ συντάσσονται με το ΔΝΤ, λέγοντας ότι η συμμετοχή του Ταμείου στο πρόγραμμα είναι αδιαπραγμάτευτη. Πολλές χώρες της Ευρωζώνης, συμπεριλαμβανομένης της φίλης Ιταλίας, συμφωνούν με το ΔΝΤ ότι τα προληπτικά μέτρα ύψους 3,6 δισ. ευρώ, που συνιστούν αυτόματο μηχανισμό διόρθωσης αποκλίσεων, πρέπει να προσδιοριστούν εκ των προτέρων. Η μόνη που συντάσσεται με την Ελλάδα είναι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία όμως έχει προ πολλού παύσει να είναι στο τιμόνι των εξελίξεων καθώς έχει χάσει την εμπιστοσύνη των ευρωπαϊκών κυβερνήσεων όσον αφορά την αξιολόγηση του προγράμματος.

Αν η συμφωνία δεν κλείσει στο επικείμενο Eurogroup, ο κίνδυνος χρεοκοπίας είναι ορατός, καθώς τα ρευστά διαθέσιμα που δανείστηκε το κράτος από δημόσιους φορείς δεν επαρκούν πέρα από τα μέσα Ιουνίου.

Δεδομένου ότι θα χρειαστεί περίπου ένας μήνας από την κατ' αρχήν συμφωνία στο Eurogroup μέχρι την εκταμίευση της δόσης για να δοθεί χρόνος για την τελική έγκριση από τα Κοινοβούλια της Ελλάδας και των χωρών-μελών της Ευρωζώνης, περαιτέρω καθυστερήσεις αυξάνουν το ενδεχόμενο ατυχήματος, ιδιαίτερα εφόσον το ελληνικό θέμα θα παύσει να είναι στην πρώτη γραμμή όσο πλησιάζει η ημερομηνία του δημοψηφίσματος στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Η δεινή κατάσταση στην οποία βρισκόμαστε οφείλεται σε λάθος χειρισμούς της κυβέρνησης. Αρχικά εκτίμησε λανθασμένα ότι το προσφυγικό θα έπαιζε καταλυτικό ρόλο στη διαπραγμάτευση, αναγκάζοντας τους Ευρωπαίους να δείξουν επιείκεια ως προς τους δημοσιονομικούς στόχους. Στη συνέχεια προσεταιρίστηκε την Επιτροπή, νομίζοντας ότι θα μπορούσε να απομακρύνει το «σκληρό» ΔΝΤ, που επέμενε ότι τα μέτρα πρέπει να είναι αξιόπιστα και βασισμένα κυρίως σε περικοπές δαπανών για να αποφευχθεί ένα σπινάλ ύφεσης και νέων μέτρων. Αντί να συνταχθεί με το ΔΝΤ, που ζητούσε χαμηλότερα πλεονάσματα και μεγαλύτερη ελάφρυνση χρέους, άνοιξε μέτωπο μαζί του διαστρεβλώνοντας την – υπόπτου προελεύσεως – διαρροή της συζήτησης μεταξύ των στελεχών του. Ενώ πράγματι υπάρχουν διαφωνίες μεταξύ Ευρωπαίων και ΔΝΤ ως προς τα μέτρα και τους στόχους του προγράμματος, η κυβέρνηση εκτίμησε ότι μπορεί να τις ξεπεράσει με επικοινωνιακά κόλπα. Όταν ΔΝΤ και Ευρωπαίοι αποφάσισαν να «φορτώσουν» τις διαφορές τους στην Ελλάδα, επιβάλλοντας προληπτικά μέτρα σε περίπτωση μη επίτευξης των στόχων, ο πρωθυπουργός ζήτησε έκτακτη Σύνοδο Κορυφής σε αναζήτηση «πολιτικής λύσης». Η άρνηση των Ευρωπαίων ήταν προβλέψιμη. Παρά τους ισχυρισμούς του κ. Τσίπρα ότι η κυβέρνηση εφαρμόζει το πρόγραμμα, άφησε να περάσουν έξι μήνες από τον περασμένο Οκτώβριο, οπότε υποτίθεται ότι θα έκλεινε η πρώτη αξιολόγηση, χωρίς να υλοποιήσει τις μεταρρυθμίσεις που εκκρεμούν στο ασφαλιστικό, στο φορολογικό, στις αμυντικές δαπάνες, στα «κόκκινα» δάνεια, στις ιδιωτικοποιήσεις. Αποτέλεσμα της απραξίας ήταν η αδυναμία της κυβέρνησης να ολοκληρώσει τη συμφωνία στα χρονικά όρια που η ίδια έθεσε, χάνοντας την προθεσμία για «ανάσταση της οικονομίας το Πάσχα». Ομως το κόστος της αδράνειας συσσωρεύεται και μεταφράζεται σε νέα, σκληρότερα μέτρα, καθώς η καθυστέρηση στη λήψη τους αυξάνει τον λογαριασμό.

Ακόμα και αν κλείσει η διαπραγμάτευση, η αποτυχία της κυβερνητικής πολιτικής είναι προδιαγεγραμμένη. Η φορολαίλαπα που έρχεται θα βαθύνει την ύφεση και θα συρρικνώσει περαιτέρω τον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας, τον μόνο που παράγει πλούτο και συντηρεί το σπάταλο κράτος, με τους φόρους που πληρώνει. Αντί για περιστολή δαπανών, που θα μείωνε άμεσα το έλλειμμα και θα είχε περιορισμένη υφεσιακή επίπτωση, η κυβέρνηση βασίζει την πολιτική της στις αυξήσεις φορολογικών συντελεστών με αβέβαιη απόδοση εσόδων, οδηγώντας το κουαρτέτο να επιμένει σε προληπτικά μέτρα που θα ενισχύσουν την υφεσιακή τάση. Οι συντάξεις δεν είναι προνοιακή παροχή, όπως πρεσβεύει η κυβέρνηση επιμένοντας στην αναδιανομή των εισφορών, αλλά ανταποδοτική παροχή. Η φορολογία, πέραν ενός απαραίτητου ελάχιστου, είναι κλοπή του πλούτου και της εργασίας των άλλων.

Η Ελλάδα ετοιμάζεται να επιβάλει τον υψηλότερο συντελεστή φορολογίας εισοδήματος στην Ε.Ε. χωρίς να προσφέρει αντίστοιχες υπηρεσίες στους πολίτες, ούτε ένα ρυθμιστικό πλαίσιο φιλικό προς την επιχειρηματικότητα. Η υπερφορολόγηση αποθαρρύνει την εργασία και θα ενισχύσει την τάση μαζικής μετανάστευσης των ικανότερων και πιο μορφωμένων από τη νέα γενιά. Η Ελλάδα θα μείνει ουραγός στην Ευρώπη αν παραμείνει δέσμια των σοσιαλιστικών-συνδικαλιστικών ιδεοληψιών και ψευδαισθήσεων της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ. Οι αισιόδοξες προβλέψεις της Επιτροπής για έξοδο από την ύφεση το δεύτερο ήμισυ της φετινής χρονιάς και ρυθμό ανάπτυξης 2,7% το 2017 βασίζονται στην υπόθεση ότι με την εφαρμογή του προγράμματος οι επενδύσεις θα αυξηθούν κατά σχεδόν 13% ύστερα από επτά χρόνια διαρκούς πτώσης. Όμως η κυβέρνηση δεν έχει πάρει καμία πρωτοβουλία όσον αφορά την άρση των γραφειοκρατικών εμποδίων στην αδειοδότηση και λειτουργία των επιχειρήσεων, ούτε καν την εφαρμογή ήδη νομοθετημένων διατάξεων. Οι υπουργοί της θέτουν εμπόδια στις ιδιωτικοποιήσεις, το κατ' εξοχήν μέσο προσέλκυσης ξένων επενδύσεων. Οι απερίγραπτες αποφάσεις ορισμένων υπουργών, όπως η απόφαση του κ. Σκουρλέτη να αφαιρέσει την άδεια λειτουργίας του χρυσωρυχείου στη Χαλκιδική και του κ. Μπαλτά να χαρακτηρίσει αρχαιολογικό χώρο την περιοχή Αφάντου στη Ρόδο, συνετέλεσαν στην επιδείνωση του επιχειρηματικού κλίματος και στο πάγωμα των επενδύσεων. Είναι περισσότερο από προφανές η «μεταρρυθμιστική κόπωση» που επικαλείται το ΔΝΤ για να υποβιβάσει τις προσδοκίες του όσον αφορά τους ρυθμούς ανάπτυξης και τα πλεονάσματα που μπορεί να πετύχει η Ελλάδα. Θα είναι πραγματικά κρίμα να συμβιβαστούμε με τη μετριότητα για βραχύβια πολιτικά κέρδη.

**Η κ. Μιράντα Ξαφά είναι ερευνήτρια του Center for International Governance Innovation και αντιπρόεδρος της Δράσης.*